Helse- og
omsorgsdepartementet

Nytt fra departementet

Avdelingsdirektør Geir Helgeland

Oslo 20. november 2020

Arbeidet med tvangsregelverket og Covid-19

- Fokus på smittevern og smittevernloven
- Prop. 130 L (2019-2020)
- Forsinkelser i mange arbeider, også arbeidet med tvangsbegrensningsloven

Tvangsbegrensningsloven

- NOUen ble sendt på høring 19. juni 2019 med frist 16. desember.
- Det er kommet ca. 300 høringsuttalelser.
- Mange grundige og omfattende uttalelser.
- Det er stort sprik i tilbakemeldingene til nesten alle forslagene.

Høringssvarene

- Mange er i utgangspunktet positive til en felles lov, men har innvendinger mot utvalgets forslag
  - innhold
  - lovteknisk
- Bekymring for konsekvensene for pasienter og brukere, tjenestene, pårørende og samfunnet
- Flere mener utkastet ikke går langt nok i å begrense tvangshjemlene, mens andre mener det går for langt

Høringssvarene

- **Forslaget om mer diagnosenøytralt regelverk og krav om manglende beslutningskompetanse**

- støtte fra blant annet Helsedirektoratet og Psykologforeningen
- motstand fra blant annet OUS og Norsk psykiatrisk forening
- særlig problematisert for rusavhengige

- Mye støtte til **reguleringen av barns rettigheter**, forslaget styrker rettssikkerheten.

Høringssvarene

- **Tvangsmedisinering**

- både støtte og motstand (kunnskapsgrunnlaget, reservasjonsrett, kravet om frivillig behandling i 7 dager)
- helseforetak kritiske, vil gi sykere pasienter, mange i tjenestene imot kravet om godkjenning av virkestoff og dose
- Sivilombudsmannen og LDO stiller spørsmål om forslaget er i samsvar med menneskerettighetene, viser til kunnskapsgrunnlaget for effekt og bivirkninger

Høringssvarene

- **Saksbehandling og tvangsbegrensningsnemnder**

- mange støtter opprettelse av nye nemnder
- Statens helsetilsyn kritisk: "upraktisk, tungdrevet og potensielt svært kostbar". Foreslår fylkesmannen i stedet.
- Flere fylkesmenn stiller spørsmål ved uavhengigheten mellom nemndene og fylkesmannen.
- Ulike syn på saksbehandlingsreglene, noen mener de er kompliserte, mens Sivilombudsmannen er positiv.

Videre prosess

- Viktig med fokus på hvordan loven kan implementeres i tjenestene.
- Oppdrag til Helsedirektoratet i **foreløpig** tildelingsbrev 2021:

- gi innspill til plan for implementering av loven.
- utrede ordning for beslutningsstøtte.
- skissere de 4-6 vanligste forløpene hvor tvang brukes etter dagens regelverk, og beskrive endringene i disse forløpene for pasienter, pårørende og for tjenestene, ved ny felles lov.

Helse- og
omsorgsdepartementet